

محدودیت‌های حق آزادی بیان در کنوانسیون حقوق بشر آمریکا

رضا کرمی^۱ - حسین شریفی طرازکوهی^۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۴/۱۱ - تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۷/۱۰

چکیده:

آزادی بیان به عنوان یکی از حقوق بنیادین بشر به شمار می‌آید، آزادی بیان یکی از پیش فرض‌های ضروری برای تحقق یک جامعه دموکراتیک است ولی به علت اینکه ممکن است با سایر حقوق تعارض داشته باشد به یک حقی مناقشه پذیر تبدیل شده است، پس نمی‌توان آن را به عنوان یک حق مطلق قلمداد نمود پس محدودیت‌هایی برای اعمال آن همچون امنیت ملی، نظم عمومی، منافع عمومی، حفظ آبرو و حیثیت دیگران و غیره اجراء شده است. در این مقاله با روش تحلیلی- توصیفی در چارچوب هنجارها، ساختارها و نهادهای حقوق عمومی و تحلیل محدودیت حق آزادی بیان در کنوانسیون حقوق بشر آمریکا پرداخته شده است. سؤال ما در این تحقیق این است که حق آزادی بیان حقی مطلق است یا خیر؟ در پاسخ به مقید بودن این حق علاوه بر رعایت ملاحظات مربوط به منافع عمومی با رعایت موازین حقوق بشری قابل اعمال می‌باشد.

واژگان کلیدی: آزادی بیان، امنیت ملی، حقوق بنیادین، کنوانسیون حقوق بشر آمریکا

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

^۱ - دانشجوی دکتری، حقوق عمومی، گروه حقوق عمومی و بین‌الملل، دانشکده حقوق، الهیات و علوم سیاسی، واحد علوم تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

Reza_karami57@yahoo.com

^۲ - استاد و عضو هیئت علمی، گروه حقوق عمومی، دانشکده حقوق، الهیات و علوم سیاسی، واحد علوم تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران: نویسنده مسئول

Hsharifit@yahoo.com

۱- مقدمه

آزادی داشتن عقیده پیش شرط آزادی بیان می‌باشد، هر نوع محدودیت نسبت به این حق، با ماهیت جامعه دموکراتیک مطابق نمی‌باشد. (Kluwar, 1990.473) آزادی بیان بیش از هر چیز دیگر به آزادی در تشکیل عقاید و افکار وابسته است. در واقع این آزادی مقدمه آزادی بیان می‌باشد. انسان ابتدا باید آزاد باشد تا به آنچه می‌خواهد فکر کند و عقاید و افکار خود را شکل دهد. به این موضوع نمی‌توان به هیچ وجه معترض اشخاص شد و به صرف داشتن یک عقیده خاص، هیچکس را نمی‌توان مواخذه کرد. (Carver, 2015.352) در ضمن دولت‌ها نباید به شهروندان خود نظر و عقیده خاص را تحمیل کنند و بین عقاید و نظرات افراد نباید تمییز و تبعیض قائل شوند در ضمن گسترش یک نظر خاص توسط دولت امکان ایجاد یک مانع جدی نسبت به آزادی داشتن عقاید ایجاد می‌نماید. با توجه به آزادی داشتن عقاید، اشخاص در برابر آثار منفی که به زور سایر نظرات و عقاید را به آنها تحمیل می‌کنند حمایت می‌شوند. (Toby, 2008.254)

یکی از پر اهمیت‌ترین عامل‌های زندگی سیاسی و ساختار دموکراتیک یک کشور آزادی به اشتراک گذاشتن عقاید و اطلاعات به شمار می‌آید. انتخاب آزاد بدون حضور آزادی به هیچ عنوان امکان‌پذیر نمی‌باشد، در ضمن اجرای کامل به اشتراک گذاشتن عقاید، نظرات و اطلاعات اجازه نقد آزادانه نسبت به حکومت را می‌دهد که تنظیم‌گر اصلی آزادی و جامعه دموکراتیک می‌باشد. (Lingens v. Austria, 1986.41) مطبوعات و رسانه‌ها می‌بایستی اطلاعات و عقاید را در موضوعات سیاسی و سایر عرصه‌ها که منافع عمومی را در بر می‌گیرد به مشارکت بگذارند. نه تنها وظیفه مطبوعات و رسانه‌ها به اشتراک گذاشتن این چنین اطلاعات می‌باشد بلکه عموم نیز حق دریافت این اطلاعات را دارند. (Beerman v. Germany, 1989.31) بنابراین بعد از اینکه عقیده در وجود فرد شکل گرفت باید بتوان آن را ابراز کرد. اگر چنین نشود، آزادی عقیده و اطلاعات هیچ ارزشی ندارد. انواع بیان‌ها و اطلاعات از لحاظ مفاد به بیان‌های سیاسی، ادبی، هنری، تجاری و مذهبی تقسیم می‌شوند. (صافی، ۱۳۸۵: ۲۳) فایده این تفکیک در این است که برخی نظام‌های حقوقی از برخی بیان‌ها و اطلاعات بیش از سایر بیان‌ها و اطلاعات حمایت می‌کنند. شخص آزاد است در مورد مخاطب خود نیز تصمیم‌گیری کند. بیان‌ها و اطلاعات به لحاظ مخاطب به بیان‌های عمومی و خصوصی و بیان‌های حساس برای برخی گروه‌های سنی نظیر کودکان تقسیم بندی شده است. در ضمن رسانه‌ها نیز به رسانه‌های چاپی، صوتی- تصویری و چند رسانه‌ای تقسیم شده‌اند. (Autromic A.G v. Switzerland, 1990.31)

بیان کننده حق دارد که وسیله بیان را انتخاب کند و در نتیجه دیگران ملزم به رعایت هستند. آزادی دریافت اطلاعات نیز شامل حقوق جمع آوری اطلاعات و جستجوی اطلاعات از طریق همه منابع قانونی ممکن، آزادی دریافت اطلاعات شامل برنامه‌های تلویزیونی بین‌المللی هم می‌باشد. (Larry, 2001.23) بنابراین یکی از معیارهای شناسایی آزادی بیان آن است که افراد جامعه بتوانند به اطلاعات موجود در حوزه عمومی و نیز اطلاعاتی که دیگران به طور خصوصی برای آن می‌فرستند آزادانه دریافت کنند.

سخنان و اطلاعات تنها محدود به کلمات و سخنان به صورت مکتوب و شفاهی نمی‌باشد بلکه به تصاویر و اعمال حتی در حوزه میراث فرهنگی نیز می‌باشد. تصاویر و اعمال شامل اسناد و مدارک چاپ شده، برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی، نقاشی‌ها، فیلم‌ها، مان‌ها، شعر و سیستم - های اطلاعاتی الکترونیکی می‌باشند. (Larry, 2001.23) بنابراین در این مقاله به دنبال آن هستیم که حد و مرز حق آزادی بیان، معیارهای حاکم بر محدودیت‌ها بر حق آزادی بیان و تضمینات حقوقی در حمایت از آن حق را در پرتو کنوانسیون حقوق بشر آمریکا¹ پیدا کنیم.

۲- چارچوب نظری تحقیق

حق آزادی بیان یکی از حقوق بنیادین بشر می‌باشد که می‌تواند از طریق رسانه نیز ابراز گردد. این حق باید با رعایت حقوق دیگران برای بیان عقاید خود و سایر حقوق انسانی شامل حقوق سیاسی، مدنی و فرهنگی اعمال گردد در حالیکه که دولتها تحت شرایطی خاص می‌توانند محدودیت‌هایی را به منظور حمایت از سایر حق‌های بشری از جمله حق بر امنیت نسبت به حق آزادی بیان وضع و اجراء کنند موضوع محدودیت‌های حق آزادی بیان در کنوانسیون حقوق بشر آمریکا، وظایف و تعهدات مندرج در آن، محدودیت‌ها و شرایط اعمال حق آزادی بیان در این مقاله مورد مطالعه قرار خواهد گرفت.

۳- روش تحقیق

در این مقاله با بهره‌گیری از روش اسنادی و کتابخانه‌ای و با استفاده از متد تحلیل محتوای حقوقی برای تبیین چارچوب نظری تضمینات حقوقی حق آزادی بیان در کنوانسیون حقوق بشر آمریکا با در نظر گرفتن متغیرهای مستقل (آزادی بیان، حقوق بنیادین) و متغیر وابسته (محدودیت‌ها، تضمینات حقوقی) به تحلیل موضوع در چارچوب روش شناختی دانش حقوق

¹ - American Convention of Human Rights

عمومی و تجزیه و تحلیل اسنادی پرداخته شده است.

۴- تعریف مفاهیم مهم

۴-۱- آزادی بیان: بنیادی‌ترین حق بشر است. دیگر آزادی‌ها و حقوق رسانه‌ای همانند آزادی مطبوعات، حق دسترسی به اطلاعات، حق انتقاد، حق استقلال و رهایی از سانسور نیز ریشه در این آزادی دارند و به شدت از آن متأثرند. (انصاری، ۱۳۷۹: ۷)

۴-۲- امنیت ملی: تفسیر این مفهوم نسبی و در شرایط و اوضاع متفاوت دگرگون و متحول می‌گردد و حتی در یک کشور خاص ممکن است در طول زمان تفسیر و تقریرات مختلفی از آن صورت گیرد. در کشور آمریکا، تعریف کلی و وسیعی که در دوران جنگ سرد از امنیت ملی مطرح می‌شد عبارت بود از: «حیات ایالات متحده چونان ملتی آزاد و مستقل و شیوه زندگی آمریکایی در حالی خواهد یافت که ارزش‌های بنیادی آن مخدوش نشود و نهادها و مردم ایمن باشند؛ نظام اقتصادی آمریکا حفظ شود و رشد یابد و جهان استوار و امن باشد به نحوی که آزادی سیاسی و اقتصادی، حقوق بشر و نهادهای دموکراتیک موجود باشند». (Sam & Fla-nagin, 1994: 16)

۴-۳- نظم عمومی: اصطلاح نظم عمومی، برای نخستین بار در قرن هجدهم و با بروز انقلاب فرانسه، در متون قانونی وارد شد. (عباسی، ۱۳۹۰: ۲۴) ارائه تعریف جامع و نیز تعیین مصادیق نظم عمومی، مشکل به نظر می‌رسد، چرا که نظم عمومی، مسئله‌ای مرتبط با اخلاق، سیاست، اقتصاد و مبانی تمدن حاکم بر یک کشور است و این امور، متغیر است. می‌توان گفت، نظم عمومی داخلی هر کشور، مجموعه قواعد آمره‌ی حاکم در آن کشور است که در قوانین امری و اخلاق حسنه‌ی آن جامعه وجود دارد. (صادقی، ۱۳۸۴: ۶۸)

۴-۴- حقوق بنیادین: حقوق بنیادی عموماً مجموعه حفاظت‌های حقوقی در چارچوب یک نظام حقوقی است که در چنین نظامی خود بر پایه همان مجموعه حق ابتدایی، بنیادی، یا حقوق طبیعی تخطی ناپذیر است. بدین ترتیب چنین حقوقی بدون ملاحظه یا هزینه‌ای متعلق به همه انسان تحت چنان حوزه قضایی است. مفهوم حقوق بشر بیشتر به این دلیل که افراد دارای چنین حقوق «بنیادی» هستند، که وراثت همه حوزه‌های قضایی هستند، ترویج شده است ولی نوعاً در نظامات حقوقی متفاوت به شیوه‌های متفاوت و با تأکید متفاوت اعمال می‌شود. حق تعیین سرنوشت، حق آزادی، حق رویه قضایی عادلانه، حق آزادی حرکت، حق آزادی اندیشه، حق آزادی ادیان، حق آزادی بیان، حق آزادی اجتماع، حق آزادی انجمن، حق

حیات، حق احترام به کرامت انسانی از مصادیق حقوق بنیادین می‌باشند. (نوروزی، ۱۳۸۹: ۸)

۴-۵- کنوانسیون حقوق بشر آمریکا: نظام نامه مذکور به منظور حمایت از حقوق بشر و آزادی‌های اساسی در ۲۲ نوامبر ۱۹۶۹، پذیرفته شد. این نظام نامه به عنوان پیشرفته‌ترین رژیم منطقه‌ای حقوق بشر به منظور ایجاد سازمانی برای حمایت از حقوق فرهنگی، سیاسی و مدنی از جمله حق حیات، حق برخورداری از محاکمه منصفانه، حقوق حاکمیت و آزادی اجتماعات می‌باشد. (Cerna, 1998.65-114)

۵- آزادی بیان در کنوانسیون حقوق بشر آمریکا

یکی از پر اهمیت‌ترین عامل‌های زندگی سیاسی و ساختار دموکراتیک یک کشور آزادی به اشتراک گذاشتن عقاید و اطلاعات به شمار می‌آید. انتخاب آزاد بدون حضور آزادی به هیچ عنوان امکانپذیر نمی‌باشد، در ضمن اجرای کامل به اشتراک گذاشتن عقاید و نظرات، اطلاعات اجازه نقد آزادانه نسبت به حکومت را می‌دهد که تنظیم‌گر اصلی آزادی و جامعه دموکراتیک می‌باشد. بنابراین ماده ۱۳ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا به این مهم پرداخته است.

۵-۱- کنوانسیون حقوق بشر آمریکا

کنوانسیون حقوق بشر آمریکا، یک معاهده حقوق بشری بین‌المللی است که در بسیاری از کشورهای نیم کره غربی به کار می‌رود و در سن خوزه کاستاریکا تشکیل شد. کنوانسیون مذکور از جمله معاهدات الزام‌آور منطقه‌ای حقوق بشر است، که در ۲۲ نوامبر ۱۹۶۹ در کنفرانسی بین کشورهای آمریکایی در سانخوزه (کاستاریکا) تأسیس شد و پس از تصویب در معرض کشورهای آمریکایی قرار داده شد تا امضاء کنند، در نهایت در هجدهم ژوئیه ۱۹۷۸ به اجرا گذاشته شد. این سند در ابتدا توسط ۱۱ کشور به امضا رسید. کنوانسیون حقوق بشر آمریکا با میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی و کنوانسیون اروپایی حقوق بشر و جوه مشترک دارند و می‌توان کنوانسیون حقوق بشر آمریکا را انعکاس حقوق بشر فردی یا حقوق نسل اول در دو معاهده قبلی دانست.

۵-۲- شرح اهداف مشروع

ماده ۱۳ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا اعلام می‌دارد:

۱- همه افراد حق آزادی اندیشه و بیان دارند. این حق شامل آزادی تحقیق و جستجو، دریافت و انتقال هرگونه اطلاعات و ایده‌ها، بدون توجه به مرزهای سرزمینی، خواه به صورت

شفاهی، نوشته، چاپی و یا در قالب و شکل هنری و یا از طریق هرگونه رسانه‌های انتخابی فرد خواهد بود.

۲- اعمال حق مقرر در پاراگراف فوق موضوع و مضمون هیچ‌گونه سانسور پیش‌بینی نبوده بلکه اعمال حق مذکور مشمول مسئولیت بعدی خواهد بود، که این مسئولیت‌ها بایستی صراحتاً توسط قانون به منظور تضمین حقوق و آبرو و شهرت دیگران یا حمایت از امنیت ملی، نظم عمومی و یا اخلاق و بهداشت عمومی مقرر شود.

با استناد به ماده فوق، شاهد این هستیم که بین آزادی بیان و یک جامعه دموکراتیک یک ارتباط مستقیم می‌باشد. زمانی که ما با فقدان آزادی بیان مواجه هستیم فضایی را ایجاد می‌کنیم که سایر حقوق بشر را نیز ندیده گرفته و معلق نماییم. حمایت از حق آزادی بیان شرط لازم جهت عملکرد آزادانه و صلح آمیز جوامع دموکراتیک در دول آمریکا می‌باشد. (IACHR, 1-995.88)

به استناد ماده ۱۳ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا، حق آزادی بیان، حق هر شخص می‌باشد تحت شرایط برابر و بدون تبعیض. به استناد ماده مذکور حق آزادی بیان نمی‌تواند توسط شخص یا گروه یا اشخاصی محدود شود. این ماده به آزادی رسانه نیز اعمال می‌شود. (Donoso v. Panama, 2009.114) آزادی بیان عامل ضروری آزادی رسانه می‌باشد، هر چند این دو از نظر لغوی مترادف نیستند ولی تا آزادی بیان مهیا نشود، آزادی رسانه نیز وجود نخواهد داشت. (Donoso v. Panama, 2009.114)

حق آزادی بیان حق هر شخص به صورت انفرادی، اشخاص و یا گروه به صورت جمعی می‌باشد که می‌توانند اطلاعات و عقاید خود را از طریق رسانه‌های جمعی و سایر راه‌های دیگر مبادله نمایند.

به استناد ماده ۱۳ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا هر شخصی حق جستجو، دریافت و به مشارکت گذاشتن اطلاعات و عقاید را بدون در نظر گرفتن مرزها، به صورت شفاهی یا کتبی، چاپی یا در قالب هنری را دارد، در ضمن اعلامیه اصول آزادی بیان که توسط کمیسیون حقوق بشر آمریکا صادر شده نیز به همان شکل که در ماده ۱۳ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا اعلام شده تاکید کرده حق و آزادی بیان را یکی از حقوق بنیادین حقوق بشر می‌شناسد و آن را به صورت انفرادی و جمعی متصور شده و مبنای آن را اراده و کرامت انسانی می‌داند. (IACHR, 1995.88)

حق صحبت کردن بدین معنا است که شما می‌توانید افکار، عقاید، اطلاعات خود را بیان

کنید این حق اساسی مطابق کمیسیون و دادگاه حقوق بشر آمریکا می‌باشد. (Alvarez v. Honduras, 2009.122)

هر شخصی حق دارد با هر زبانی که می‌خواهد برای ابراز عقاید خود استفاده نماید. در پرونده لوپز آلوارز علیه هندوراس، رییس زندان لوپز آلوارز را از صحبت کردن به زبان دلخواه خود ممانعت کرده بود که این پرونده توسط دادگاه حقوق بشر آمریکا بررسی و آن را نقض ماده ۱۳ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا اعلام و بیان نمود که هر شخصی حق دارد به زبان دلخواه خود عقاید و نظرات خود را بیان نماید. در صورت نقض مورد فوق، محدودیت حق آزادی بیان ایجاد شده است.

حق نوشتن بدین معنی است که هر شخصی حق دارد عقاید و نظرات خود را به صورت کتبی یا چاپی ابراز کند، همچنین به هر زبانی که خود می‌خواهد و انتخاب نماید. (Iribarne v. Chile, 2004.154) e, حق به اشتراک گذاشتن عقاید و نظرات شفاهی و کتبی از هر طریق که مورد دلخواه باشد تا بتوان با مخاطب بیشتری مطالب خود را به اشتراک بگذارد به همین منظور دادگاه حقوق بشر آمریکا به موارد ذیل تاکید کرده است:

الف) حق آزادی بیان نباید محدود به ابزار شفاهی و کتبی نظرات و عقاید اشخاص باشد بلکه هر شخصی این حق را دارد که به هر وسیله‌ای که می‌تواند و مورد دلخواه خود می‌باشد در جهت کسب مخاطب بیشتر، نظرات و عقاید و اطلاعات خود را به اشتراک بگذارد. (Ibid.178)

ب) برای تضمین این آزادی دولتها تنها نباید از اعمال حق آزادی بیان به صورت شفاهی و کتبی حمایت کنند بلکه متعهد می‌باشند که از اعمال قوانین نامناسب جهت محدود کردن طرق به اشتراک گذاری اطلاعات و عقاید ممانعت به عمل آورند. (Ulloa v. Costa Rica, 2004.109)

در راستای اجرای آزادی بیان، آزادی به اشتراک گذاردن آن به هر وسیله‌ای مورد تاکید قرار گرفته شده است به استناد ماده ۱۳ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا ابراز عقیده و به اشتراک گذاشتن آن جدا از هم نیستند. بنابراین هرگونه محدودیت در به اشتراک گذاشتن عقاید و اطلاعات به مفهوم نقض حق آزادی بیان مستند در ماده ۱۳ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا می‌باشد. (Iribarne v. Chile, 2004.109)

به عبارت دیگر با توجه به دلایل و موارد فوق محدودیت در رسانه‌های ارتباطی، محدودیت در حق آزادی بیان می‌باشد. (Advisory Opinion, 1985.30)

در پرونده پالامارا لریبارنه دادگاه حقوق بشر آمریکا در حکمی احترام به حق آزادی بیان را تصریح نموده و اعلام نمود که دولت‌ها نه تنها باید احترام به آزادی بیان بلکه باید اشاعه آن با دیگران را نیز محترم بشمارند در غیر این صورت حق آزادی بیان را محدود و نقض کرده‌اند. حق ابراز عقیده به صورت سمبولیک و هنری، اشاعه هنری و دسترسی به هنر به تمام اشکال، حقی است که در کمیسیون حقوق بشر آمریکا و کنوانسیون حقوق بشر آمریکا نیز مورد تایید قرار گرفته شده است. (IACHR, 1998.221)

۵-۳- محدودیت‌ها در کنوانسیون حقوق بشر آمریکا

با توجه به ماده ۱۳ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا و به استناد ماده ۴ اعلامیه آمریکایی حقوق و وظایف بشر و ماده ۴ منشور دموکراتیک آمریکا و مقایسه آن با ماده ۱۰ کنوانسیون حقوق بشر اروپا و ماده ۱۹ میثاق بین‌المللی حقوق سیاسی و مدنی شاهد کاهش محدودیت در چرخش آزاد اطلاعات و عقاید هستیم. مشخصاً در ماده ۱۳ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا اشاره مستقیم به نیاز به آزادی بیان و دریافت اطلاعات، عقاید، نظرات و تفکرات هستیم. در ضمن در ماده ۱۳ صراحتاً اعلام می‌کند که محدودیت‌هایی که در سایر اسناد بین‌المللی تهیه و ابراز شده است در کنوانسیون حقوق بشر آمریکا کاربردی ندارد، در تعدادی از پرونده‌ها، کنوانسیون حقوق بشر آمریکا می‌بایستی به استناد اصل پروهامین^۱ غالب و مستولی شود که توسط همه دول دموکراتیک مورد پذیرش واقع شده است.

طبق این اصل قاعده‌ای که مورد پذیرش بشری باشد می‌بایستی غالب و مستولی شود. (Advisory Opinion, 1985.52) به استناد کنوانسیون حقوق بشر آمریکا در آن به کرامت و اختیار انسان تاکید شده و آزادی بیان را به جهت اعمال سایر حقوق بنیادین بشر را لازم و ضروری می‌داند. همان‌طور که می‌دانید آزادی بیان ریشه در یک جامعه دموکراتیک دارد. انسانها حق دارند با هم ارتباط برقرار و اطلاعات رد و بدل نمایند پس این مدل از زندگی مدلی است که مورد قبول اشخاص می‌باشد و مدل اجتماعی است که ما در آن زندگی می‌کنیم.

ضروری است که حق مشارکت اطلاعات و عقاید نباید به صورت انحصاری در دست رسانه‌های ارتباطی خصوصی و عمومی که افکار عمومی را جهت داده و تحت تاثیر خود قرار دهد و به آن جهت بدهد بلکه دریافت و دادن اطلاعات باید به صورت عادلانه و برابر باشد. (Ibid.53)

لازم به ذکر است یکی از مهم‌ترین وظایف و مسئولیت‌های آزادی بیان آن است که حقوق

¹ - Pro homine

بنیادین سایر اشخاص را نقض نکند.

آزادی بیان یک حق مطلق است. (Kimel v. Argentina, 2008.54) پاراگراف‌های ۲، ۴ و ۵ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا محدودیت‌هایی را ذکر کرده است و تحت شرایطی این محدودیت‌ها را مشروع و قانونی اعلام کرده است. (Ulloa v. Costa Rica, 2004.120) پاراگراف ۲ اعلام می‌دارد محدودیت جهت حفظ آبرو و حیثیت دیگران، حمایت از امنیت ملی، نظم و بهداشت عمومی می‌باشد. پاراگراف ۴ در مورد سرگرمی‌های عمومی کودکان و نوجوانان می‌باشد و ایجاد قوانین در جهت دسترسی به آن سرگرمی‌ها صرفاً در جهت حفظ اخلاقی کودکان و نوجوانان می‌باشد. پاراگراف ۵ هرگونه تبلیغات برای جنگ و حمایت از تنفر مذهبی، قومی و نژادی که باعث ایجاد اختلال و جرم علیه گروهی یا اشخاص بشود. لازم به ذکر است هرگونه محدودیت در مورد حق آزادی بیان باید تحت شرایط و استانداردهایی باشد. (Advisory Opinion, 1985.36) اقدامات متفاوتی که دولت برای محدود کردن آزادی بیان ایجاد می‌کند. (Ulloa v. Costa Rica, 2004.107)

۵-۳-۱- امنیت ملی و جلوگیری از ارتکاب جرم

یکسری از سخنان وجود دارد که از اصل حق آزادی بیان مستثنی شده و در حقوق بین‌الملل بشر نیز تاکید شده است. سه نوع از سخنان وجود دارد که مورد حمایت ماده ۱۳ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا و معاهدات بین‌المللی قرار نمی‌گیرد.

الف) تبلیغات برای جنگ و تشویق برای انجام جرایم، بند ۵ ماده ۱۳ صراحتاً بیان می‌کند هرگونه تبلیغات جهت جنگ، هر نوع حمایت از نفرت و عداوت مذهبی، نژادی، ملی که باعث ایجاد جرم و نقض قانون یا حرکات مشابه در برابر هر شخص یا گروهی از اشخاص شامل نژاد، رنگ، مذهب، زبان یا ریشه قومی، جرم تلقی شده و مطابق قانون دارای مجازات می‌باشد.

ب) تحریک و تشویق اشخاص به نسل‌کشی که در بند ۲ ماده ۱۳ ممانعت و مجازات نسل‌کشی، همین‌طور حقوق بین‌الملل عرفی نیز توصیف شده است.

۵-۳-۲- حمایت از اخلاق، کرامت و منافع عمومی

همان‌طور که قبلاً ذکر شد حق آزادی بیان و حق اشاعه آن به هر طریقی مورد حمایت و تضمین قرار گرفته شده است. بنابراین محتوای درونی این نظرات نیز خیلی مهم است و باید تضمین شده باشد. ممکن است محتوای یک عقیده برای دولت، مطبوع و خوشایند نباشد ولی با توجه به کثرت‌گرایی و هم‌زیستی متقابل و حق آزادی بیان، این امر محقق می‌شود. بدون

موارد مذکور به هیچ وجه یک جامعه دموکراتیک نمی‌تواند بقاء داشته باشد. (Ulloa v. Costa Rica, 2004.109)

در این راستا کمیسیون حقوق بشر آمریکا توجه خاصی داشته و به اهمیت آزادی بیان اشاره جدی کرده است. بدین صورت که حتی اگر اقلیت نظراتی داشته باشند که اکثریت را به چالش بکشاند، این حق آزادی بیان باید تضمین و احترام گذاشته شود. (IACHR, 1994.88)

در یک جامعه دموکراتیک فعل و ترک فعل دولت باید تحت نظارت مقامات صلاحیتدار باشد ولی در همان جامعه دموکراتیک رسانه‌ها نیز می‌توانند ابزار نظارت باشند و منافع عموم را تضمین و به اطلاع همه مردم برسانند. نظارت بر روی دولت از طریق رسانه‌ها و وسایل ارتباط جمعی باعث تشویق دولت جهت شفاف سازی، مسئولیت پذیری ارگان‌های دولتی نسبت به اعمال و ترک فعل شان می‌باشد و باعث ایجاد فضایی برای مشارکت هر چه بیشتر مردم می‌شود. جامعه دموکراتیک باعث ایجاد بزرگترین چرخش گزارشات، عقاید و نظرات در جهت منافع عمومی می‌شود و باعث از بین رفتن فساد اداری در یک جامعه دموکراتیک. (Kimel v. Argentina, 2008.57_87) که این عمل دولتها را از حاشیه امنیتی برخوردار نموده و باعث می‌شود از انتقاد تند مردم در امان بمانند. در ضمن تعقیب قانونی خبرنگاران که در جهت منافع عمومی مطالب و نظرات را گسترش می‌دهند و در این موضوع تحقیق به عمل می‌آورند، نقض حق آزادی بیان و نتیجه آن باعث خود سانسوری می‌شود. (Iribarne v. Chile, 2004.58)

در کنوانسیون حقوق بشر آمریکا صراحتاً به استفاده از زبان دلخواه توسط گروه‌های اقلیت اشاره و به آن تاکید شده است و استفاده از زبان قومی یکی از مهم‌ترین عوامل هویت و کرامت انسانی می‌باشد. به دلیل آنکه همان عامل مهم باعث امنیت و حفظ آزادی بیان و اشاعه و انتقال فرهنگ قومی خود و شکل‌گیری هویت فرهنگی گروه‌های قومی می‌شود. در صورت عدم اجازه در بکارگیری و استفاده از زبان قومی، باعث نقض آزادی بیان و یکی از اصول بنیادین حقوق بشر می‌شوند و در نهایت تبعیض بوجود خواهد آمد. (Ulloa v. Costa Rica, 2006.169)

یکی دیگر از مواردی که در بند ۱ ماده ۱۲ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا به آن پرداخته شده است حق آزادی مذهب است که این حق را صراحتاً به اشخاص داده که دین و یا اعتقادات خود را اشاعه دهند یا به صورت انفرادی یا به صورت جمعی در محافل عمومی یا خصوصی ابراز نمایند.

۵-۳-۳- حمایت از نظم عمومی

کنوانسیون حقوق بشر آمریکا صراحتاً اعلام می‌کند هر نوع سوء استفاده از حق آزادی بیان که باعث مختل کردن نظم عمومی، تشویق در ارتکاب جرم باشد همه دولت‌ها این اختیار را دارند که حق مورد سوء استفاده قرار گرفته شده را سرکوب کرده و طبق قانون به موضوع ایجاد شده رسیدگی کنند.

لازم است به یک نکته مهم توجه شود، در یک جامعه دموکراتیک سرکوب کردن معنی ندارد و امور اصولاً به وسیله اجماع عمومی و عملکرد عمومی افراد حل می‌شود. در موضوع-هایی مانند امنیت، اخلاق و نظم عمومی که حق آزادی بیان محدود می‌شود می‌بایستی این عبارات بدون در نظر گرفتن هیچ تعصب و محدودیتی و در شرایط یک جامعه دموکراتیک تفسیر شود تا بتوان این محدودیت را اعمال نمود.

۵-۳-۴- حمایت از اعتبار اشخاص، حریم خصوصی و مقامات دولتی

به استناد بند ۲ ماده ۱۳ محدودیت نیز باید قاعده مند محدود شده باشد تا تضمینی برای حق آزادی بیان باشد. مواردی که باعث محدود کردن آزادی بیان به خاطر حمایت از حقوق دیگران از نظر اعتبار و حیثیت به استناد ماده ۱۱ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا اعتبار و کرامت انسانی از حقوق بنیادی مورد تاکید کنوانسیون حقوق بشر آمریکا می‌باشد که اشخاص و دولت را محدود می‌کند.

مطابق بند ۲ ماده ۱۳ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا حمایت از آبرو و کرامت و حریم خصوصی اشخاص می‌تواند دلیل معقول و منطقی جهت محدود نمودن حق آزادی بیان باشد و می‌تواند مسئولیت حقوقی در سوء استفاده از این آزادی را بوجود بیاورد. (Donoso v. Panama, 2009.1) (18) بنابراین با توجه به کنوانسیون حقوق بشر آمریکا افترا و توهین به شخصیت و اشخاص حقوقی و دولتی در یک جامعه دموکراتیک غیر ضروری و نامتناسب می‌باشد و باید از طریق قضایی پیگیری شود.

۵-۳-۵- حمایت از حیثیت و سلامت کودکان

فاحشه‌گری کودکان که به صورت مطلق توسط کنوانسیون حقوق کودکان مستنداً تبصره ۲ ماده ۳۴ ممنوع شده است. همین‌طور به وسیله پروتکل اختیاری کنوانسیون حقوق کودکان در فروش کودکان، فاحشه‌گری کودکان و همچنین در ماده ۳۰ کنوانسیون شماره ۱۸۲ سازمان بین‌المللی کار لحاظ شده است.

این ممنوعیت در ماده ۱۹ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا نیز بیان شده است. هر کودکی به خاطر شرایط کودکی که دارد باید از حمایت خانواده، جامعه و دولت برخوردار شود. با توجه به موارد فوق الذکر به این نتیجه می‌رسیم که فاحشه‌گری کودکان شکلی از سخن می‌باشد که صدمه و زیان شدیدی به حقوق کودکان و منافع آنها وارد خواهد کرد که باید از اصل حمایت از حق آزادی بیان مستثنی شود.

۶- شرایط اعمال محدودیت در کنوانسیون حقوق بشر آمریکا

مطابقت محدودیت‌ها با اصول دموکراتیک محدودیت‌های حق آزادی بیان باید هماهنگ با نیازهای یک جامعه دموکراتیک باشد. (IACHR, 1995.88) در جهت توسعه و پیشرفت جوامع دموکراتیک تحت مواد ۲۹ و ۳۲ میان نظام حقوق بشر آمریکا می‌باشد.

۶-۱- حاکمیت قانون

محدودیت‌ها باید در راستا و طبق قوانین باشد. محدودیت‌ها می‌بایست طبق اهداف اجباری مندرج در کنوانسیون حقوق بشر آمریکا باشد، این محدودیت‌ها در یک جامعه دموکرات ضروری که اهداف اجباری را دنبال و باید مطابق با کنوانسیون حقوق بشر آمریکا باشد. تمام محدودیت‌ها باید صریح و شفاف و در چارچوب قانونی بیان شده باشد. (Advisory Opinion, 1985.39-40) قوانین و مقررات در صورتی که صریح و شفاف نباشد مقامات حاکم و مسئول می‌توانند بدون هیچ حد و مرزی آن را تفسیر و باعث تفاسیر موسع و متنوع در حوزه قضایی خواهد شد که می‌تواند تهدیدی در جهت محدود کردن حق آزادی بیان گردد به همین دلیل دولت باید رفتار و اعتراض اشخاص را به صورت صریح در نظر داشته باشد.

اگر محدودیت آزادی بیان توسط قوانین و مقررات کیفری ایجاد شده باشد محاکم باید اصل مطلق بودن قانون را در نظر گرفته و محدودیت‌ها دارای ماهیت کیفری باشند. دوما عبارت باید صریح و اشکار باشد. (Ramirez v. Venezuela, 2009.55) محدودیت‌ها باید مطابق موارد و موضوع-های مطرح شده در کنوانسیون حقوق بشر آمریکا باشد. بدین معنی که اگر محدودیتی در حق آزادی بیان اعمال می‌کنیم باید مشمول یکی از موارد بکار گرفته شده در کنوانسیون حقوق بشر آمریکا باشد که شامل حمایت از حقوق دیگران، حمایت از امنیت ملی، نظم عمومی، اخلاق، بهداشت و سلامت عمومی می‌باشد.

بیان این نکته لازم و ضروری می‌باشد که دولت‌ها نمی‌توانند به بهانه تضمین و بررسی

صحت و حقیقت اطلاعات ارائه شده به جامعه، آزادی بیان را محدود نمایند زیرا نقض و سوء استفاده از قانون محسوب می‌شود. (Advisory Opinion, 1985.77)

۶-۲- حفظ منافع عمومی

هر شخصی این حق را دارد که به تفاسیر مختلف دسترسی داشته باشد و نظرات دیگران را بررسی و تحلیل نماید. در ضمن جهت اعمال محدودیت به حق آزادی بیان باید برای برطرف کردن صدمه‌ای باشد که منافع جامعه و عموم وارد شده باشد. در ماده ۱۴ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا حق اصلاح اعمال شده است. در ضمن با بکارگیری فرایند حقوق کیفری با کمیسیون حقوق بشر آمریکا می‌تواند در رفع این صدمات اقدامات لازم را بکار گیرد.

۶-۳- حفظ نظم عمومی

جریان آزاد اطلاعات، اخبار، عقاید و در کل آزادی بیان یک حق بنیادین و از عوامل ضروری تشکیل دهنده یک جامعه دموکراتیک می‌باشد و دولت‌ها نمی‌توانند به دلیل حفظ نظم عمومی و با دلایل نه چندان با اهمیت این حق بنیادین را معلق نمایند. اما برای اعمال این محدودیت به دلیل نظم عمومی باید دلایل به صورتی باشد که شرایط یک جامعه دموکراتیک به خطر افتاده باشد.

۶-۳-۱- ضرورت و شفافیت

تهدید باید به صورت جدی باشد. محدودیت‌ها باید در یک جامعه دموکراتیک ضروری و اهداف مذکور در کنوانسیون حقوق بشر آمریکا را دنبال کنند. دولت‌ها در اعمال محدودیت در آزادی بیان باید توضیح بدهند که این محدودیت‌ها برای حفظ جامعه دموکراتیک ضروری می‌باشد. برای اعمال این محدودیت مواد ۲۹ و ۳۲ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا باید رعایت شود. (Ulloa v. Costa Rica, 2004.120-32)

لازم به ذکر است که عبارت ضروری مترادف با مفید، معقول یا مناسب نمی‌باشد به دلیل اینکه محدودیت اعمال شود باید ضرورت شفاف و معقول جهت تحمیل این محدودیت باشد. محدودیت‌های آزادی بیان نباید مکانیسم مستقیم و یا غیر مستقیم برای اعمال سانسور از پیش داشته باشند. (Kimel v. Argentina, 2008.54)

۶-۳-۲- مسئولیت پذیری

ماده ۴ و ۱۳ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا این محدودیت را مشخص نموده است ولی این محدودیت نباید ابزار کنترل پیشگیرانه دولت‌ها و دلیل سوء استفاده توسط آنها باشد. محدودیت

باید همواره از طرف قانون اعمال شود نه از طریق کنترل پیشگیرانه در اعمال محدودیت در حق آزادی بیان و تضمین آن تحمیل مسئولیت می‌باشد. و شخصی هم که اعمال آزادی بیان را دارد در صورت عدم واقعیت و صحت مسئول عمل خود خواهد بود. (IACHR, 1996.58)

۴-۶- عدم تبعیض

محدودیت‌ها نمی‌تواند تبعیض آمیز یا اثرات تبعیض آمیز داشته باشد. (Ibid.88) که باعث نقض ماده ۲۴ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا شود. (Alvarez v. Honduras, 2009.170)

بنابراین باید یادآور شد مطابق ماده ۱۳ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا و طبق اصل ۲ اعلامیه اصول آزادی بیان همه افراد حق دریافت و اشتراک‌گذاری عقاید به هر طریق ارتباطی بدون هیچ تبعیضی از جمله نژاد، زبان رنگ، مذهب، ملیت و قومیت و یا سایر شرایط اجتماعی را دارند.

به استناد بند ۳ ماده ۱۳ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا ابزارهای مستقیم نمی‌توانند محدودیت اعمال کنند بدین صورت که محدودیت‌ها بر روی حق آزادی بیان از طریق مکانیسم محدودیت‌های غیر مستقیم نیز نمی‌تواند اعمال شود. ابزارهای غیر مستقیم عامل سوء استفاده حکومت از آزادی بیان می‌شود مانند نظارت بر روی رادیو، تلویزیون، اخبارهای چاپی و تجهیزات ارتباطی و سایر وسایل ارتباطی در تبادله عقاید و نظرات.

۷- تضمینات حقوقی حمایت از حق آزادی بیان در کنوانسیون حقوق بشر آمریکا

مواد ۵ و ۷ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا به منع بازداشت غیر قانونی تاکید کرده است. لذا هیچ شخص را به جهت داشتن عقیده‌ای خاص و متفاوت نمی‌توان بازداشت نمود.

بند ۱ ماده ۱۱ و ماده ۱۴ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا به ممنوعیت تجسس تاکید کرده است. بنابراین شخصی را به صرف داشتن عقیده‌ای نمی‌توان مورد تجسس قرار داد. ماده ۱۹ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا به اصل حمایت از کودکان و عدم سوء استفاده از آنها در ارائه تصاویر غیر اخلاقی تصریح نموده، بندهای ۱ و ۲ ماده ۸ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا به حق برخورداری از یک محاکمه منصفانه تاکید نموده است لذا هیچ شخصی را نمی‌توان بدون رعایت مساوات کامل در یک دادگاه مستقل و بی طرف، که به موجب قانون صالح ایجاد شده باشد محاکمه نمود و باید به طور منصفانه و علنی محاکمه شود. بند ۲ ماده ۵ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا ممنوعیت شکنجه و سوء رفتار را تصریح نموده است. بنابراین هیچ شخصی را به صرف داشتن عقیده‌ای خاص و یا جهت گرفتن اقرار نمی‌توان مورد شکنجه و سوء رفتار قرار داد.

نتیجه‌گیری

حق آزادی بیان از بنیادی‌ترین حقوق بشری می‌باشد که در نظام‌های مختلف حقوقی داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی به آن پرداخته شده است. به استناد ماده ۱۳ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا حق آزادی بیان شامل آزادی کلام نمی‌باشد بلکه مواردی همچون حق به اشتراک گذاشتن اطلاعات، حق دریافت اطلاعات، حق دسترسی به اطلاعات، حق دسترسی به سیستم‌های ارتباط جمعی از جمله اینترنت، رسانه، ماهواره در قالب‌های مختلفی چون نقاشی، فیلم، عکس، مطبوعات و تبلیغات، مفهوم حق آزادی بیان را گسترده نموده و از عبارت بیان (speech) به تعبیر (expression) تبدیل شده است. در سند مذکور محدودیت‌هایی بر حق آزادی بیان ایجاد شده است، اعمال این حق باید طبق قانون و ضروری در یک جامعه دموکراتیک باشد لذا دولت‌ها نمی‌توانند دامنه محدودیت‌ها را با تفسیر موسع گسترش بدهند بنابراین حق آزادی بیان یک حق مطلق نیست بلکه وابسته به قیود و شرایطی می‌باشد ولی این محدودیت‌ها نمی‌تواند از جهان شمول بودن این حق جلوگیری نماید.

به استناد ماده ۲۷ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا دولت‌ها این حق را دارند که آزادی بیان را در شرایطی همچون زمان‌های جنگ و اضطراری که حیات ملت را تهدید می‌کند به حالت تعلیق درآورند. بندهای ۲، ۳ و ۵ ماده ۱۳ و مواد ۱۹، ۲۹ و ۳۳ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا محدودیت‌ها و شرایط اعمال محدودیت‌ها را اعلام می‌کند. تعلیق و اعمال محدودیت‌ها بر حق آزادی بیان باید توسط قانون ایجاد و ضروری باشد لذا باید در جهت تضمین و تامین امنیت ملی، نظم عمومی، اخلاق حسنه، بهداشت عمومی، احترام به حقوق، اعتبار، حیثیت و آزادی‌های دیگران باشد.

مواد ۵، ۷، ۱۴ و ۱۹ و بند ۱ ماده ۱۱ و بندهای ۱ و ۲ ماده ۸ کنوانسیون حقوق بشر آمریکا به تضمینات حقوقی بر اعمال حق آزادی بیان پرداخته شده که می‌توان به اصل منع بازداشت غیرقانونی، اصل عطف بماسبق نشدن قوانین، حق برخورداری از یک محاکمه منصفانه، ممنوعیت شکنجه و مصونیت از تجسس نام برد لذا شخصی را نمی‌توان به سبب داشتن عقیده و بیان آن عقیده برخلاف مواد مذکور بر حق آزادی بیان او، تعلیق یا اعمال محدودیت نمود در نهایت حق آزادی بیان یک حق بنیادین حقوق بشر می‌باشد که با وجود محدودیت‌هایی که برای این حق اعمال شده است دولت‌ها متعهد به تامین و تضمین حق آزادی بیان می‌باشند.

منابع فارسی

کتاب

- عباسی، بیژن (۱۳۹۰)، **حقوق بشر و آزادی‌های بنیادین**، چاپ اول، تهران، نشر دادگستر

مقالات

- عبدالکریم، صافی (۱۳۸۵)، **وسایل ارتباط همگانی در گفتمان تمدن‌ها**، مجله جامعه مدنی، سال چهارم، شماره اول، حمل و ثور

- صادقی، محسن (۱۳۸۴)، **مفهوم و اعمال نظم عمومی در مراجع قضایی و شبه قضایی و جلوه‌های نوین آن**، فصلنامه حقوق و علوم سیاسی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، شماره ۶۸

- نوروزی، کامبیز (۱۳۸۹)، **مقتضیات و حق‌های اساسی مطبوعات**، در مجموعه مقالات همایش حقوق مطبوعات، تهران: دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، چاپ اول

English Resources

Book

- Carver, Richard (2015), **Freedom of Expression: Media Law and Defamation**, International Press Institute, Oxford University
- Christina cerna, (1998), **The Inter-American commission on Human Rights: Its organization and Examination of petitions and communications**, in: The Inter-American system of Human Rights, Ed. By: David. j. Harris and Stephen Livingstone, Clarendon press, Oxford
- Sarke Sian Sam C. & John Mead Flanagan, (1994) **U.S. Domestic and National Security Agendas: into the Twenty First Century**, Green Wood Press, and U.S.A

Articles

- Alexander, Larry A., (Winter 2000- 2001), **Freedom of Expression as a Human Rights**, University of San Diego. School Law, Working Paper 23
- Mendel, Toby, (2008), **Restricting Freedom**, Standard and Principles Background Paper for Meeting Hosted by U.N. Special Rapporteur on Freedom

Reports

- Report of the committee of Ministers, in "Theory and Practice of the European Convention on Human Rights", P. Van Dijk and G.Van Hoof, Kluwar, 1990, P. 473

- IACHR, Annual Report 1994. OEA/Ser. L/V. 88. Doc. 9 rev. 1. 17 February 1995. Chapter V
- IACHR, Report No. 11/96. Case 11. 230. Merits. Francisco Martorell. Chile. May 3, 1996. Para. 58
- IACHR, Annual Report 1994. OE A/Ser. L/V. 88. Doc. 9 rev. 1. 17 February 1995. Chapetr V
- IACHR. Report No. 11/96. Case 11. 230. Merits. Francisco Martorell. Chile. May 3, 1996/ para. 55
- IACHR, Report No. 3/98. Case 11. 221. Merits. Tarcisio Medina Charry. Colombia. April 7, 1998
- IACHR, Arguments before the Inter – American Court of Human Rights in the Case of Palamara_ Iribarne v. Chile

Votes and Judicial decisions

- Autromic A.G v. Switzerland, 22 May 1990
- I/A Court H. R., Case of Tristan Donoso Vs. Panama. Preliminary Objection, Merits, Reparations and Costs. Judgment of January 27, 2009. Series C No. 193. para. 114
- I/A Court H. R., Case of Lopez -Alvarez v. Honduras. Judgment of Feb.1, 2009
- I/A Court H. R., Case of Palamara_ Iribarne v. Chile. Merits, Reparations and Costs. Judgment of July 2, 2004
- I/A Court H. R., Case of Herrera - Ulloa v. Costa Rica. Preliminary Objection, Merits, Reparations and Costs. Judgment of July 2, 2004. Series C No. 107. Para. 109
- I/A Court H. R.,Compulsory Membership in an Associations Prescribed by Law for the practice of Journalism (Arts. 13 and 29 American Convention on Human Rights)
- I/A Court H. R., Case Kimel v. Argentina. Merits, Reparations and Costs. Judgment of May 3, 2008. Series C No. 177. para. 54
- I/A Court H. R., Case of Palamara-Iribarne v. Chile. Merits, Reparations and Costs. Judgment of November 22, 2005. Series C No. 135. Para. 79
- I/A Court H. R., Case of Herrera-Ulloa v. Costa Rica. Preliminary Objections, Merits, Reparations and Costs. Judgment of July 2, 2004. Series C No. 107. para. 120
- I/A Court H. R., Case of Lopez-Alvarez v. Honduras. Merits, Reparations and Costs. Judgment of February 1, 2006. Series C No. 141. para. 170
- I/A Court H. R., Compulsory Membership in an Associations Prescribed by Law for the practice of Journalism (Arts. 13 and 29 American Convention on Human Rights).Advisory Opinion OC-5/85 of November 13, 1985. Series A No. 5. Para. 77

- I/A Court H. R., Case of Herrera-Ulloa v. Costa Rica. Preliminary Objections, Merits, Reparations and Costs. Judgment of July 2, 2004. Series C No. 107. para. 120-23
- I/A Court H.R., Compulsory Membership in an Associations Prescribed by Law for the practice of Journalism (Arts. 13 and 29 American Convention on Human Rights). Advisory Opinion OC-5/85 of November 13, 1985. Series A No. 5. Para. 39-40
- I/A Court H. R., Case of Palamara-Iribarne v. Chile. Merits, Reparations and Costs. Judgment of November 22, 2005. Series C No. 135. Para. 46
- I/A Court H. R., Case of Herrera-Ulloa v. Costa Rica. Preliminary Objections, Merits, Reparations and Costs. Judgment of July 2, 2004. Series C No. 107. para. 120
- I/A Court H. R., Case of Tristan Donoso Vs. Panama. Preliminary Objections, Merits, Reparations Costs. Judgment of January 27, 2009. Series C No. 193. Para. 117
- I/A Court H. R., Case of Palamara-Iribarne v. Chile. Merits, Reparations and Costs. Judgment of November 22, 2005. Series C No. 135
- IACHR, Arguments before the Inter-American Court of Human Rights in the Case of Ricardo Canese v. Paraguay, cited in I/A Court H. R., Case of Ricardo Canese v. Paraguay., Merits, Reparations and Costs. Judgment of August 31, 2004. Series C No. 111. para. 72. a
- I/A Court H. R., Case of Uson Ramirez v. Venezuela. Preliminary Objections, Merits, Reparations and Costs. Judgment of November 20, 2009. Series C No. 207. para. 55. I/A Court H. R., Case of Uson Ramirez v. Venezuela. Preliminary Objections, Merits, Reparations and Costs. Judgment of November 20, 2009. Series C No. 207. para. 55
- I/A Court H. R., Case of Tristan Donoso Vs. Panama. Preliminary Objections, Merits, Reparations Costs. Judgment of January 27, 2009. Series C No. 193. para. 118
- I/A Court H. R., Case of Lopez - Alvarez v. Honduras. Merits, Reparations and Costs. Judgment of Feb. 1, 2006. Series C No. 141. Para. 169
- I/A Court H. R., Case of Herrera - Ulloa v. Costa Rica. Preliminary Objection, Merits, Reparations and Costs. Judgment of July 2, 2004. Series C No. 107. para. 109
- I/A Court H. R., Case of Kimel v. Argentina. Merits, Reparations and Costs. Judgment of May 3, 2008. Series C No. 177. para. 57 and 87
- I/A Court H. R., Case of Herrera_ Ulloa v. Costa Rica. Preliminary Objection, Merits, Reparations and Costs. Judgment of July 2, 2004. Series C No. 107. para. 109
- I/A Court H. R., Case of Kimel v. Argentina. Merits, Reparations and Costs. Judgment of May 3, 2008. Series C No. 177. para. 57 and 87

- IACHR, Arguments before the Inter – American Court of Human Rights in the Case of Palamara_ Iribarne v. Chile
- I/A Court H. R., Compulsory Membership in an Associations Prescribed by Law for the practice of Journalism (Arts. 13 and 29 American Convention on Human Rights). Advisory Opinion OC-5/85 of November 13,1985.Series A No. 5. Para. 36
- I/A Court H. R., I/A Court H. R., Case of Herrera-Ulloa v. Costa Rica. Preliminary Objections, Merits, Reparations and Costs. Judgment of July 2, 2004. Series C No. 107
- I/A Court H. R., Case Kimel v. Argentina. Merits, Reparations and Costs. Judgment of May 3, 2008. Series C No. 177
- I/A Court H. R., Case of Tristan Donoso Vs. Panama. Preliminary Objections, Merits, Reparations Costs. Judgment of January 27, 2009. Series C No. 193
- I/A Court H. R., Compulsory Membership in an Association prescribed by law for the practice of Journalism (Arts. 13 and 29 American Convention on Human Rights). Advisory Opinion OC – 5/85 of November 13, 1985, Series A No. 5. Para. 30
- I/A Court H. R., Compulsory Membership in an Association prescribed by law for the practice of Journalism (Arts. 13 and 29 American Convention on Human Rights). Advisory Opinion OC – 5/85 of November 13,1985, Series A No.5. Para.52
- Lingens v. Austria, 8 July 1986, Paragraph 41, Sener v. Turkey, 18 July 2000
- Markets interVerlagGmbtt and Klaus Beerman v. Germany, 20 November 198-9, Krone Verlag GmbH & Co. KG v. Austria (No.13) 11 December 2003, and Paragraph 31
- Vogt V. Germany, 26 September 1995

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی